

Становище

от проф. д-р Иван Гатев Марков

член на научно жури, заповед РД-38-506/24.07.2017 г., на Ректора на
СУ“ Св. Климент Охридски“.

ОТНОСНО: Конкурс за избор на академична длъжност „доцент“

Научна област: 4 Природни науки, математика и информатика;

Професионално направление :4.4. Науки за земята /Социална и икономическа география - география на промишлеността/

Катедра: Социална и Икономическа география, ГГФ, СУ “Св. Климент Охридски“

Конкурсът за академичната длъжност „доцент“ е обявен в ДВ, бр. 51/27.06.2017 г.

Данни за конкурса

По предложение на катедра “Социална и икономическа география“ при ГГФ на СУ“ Св. Климент Охридски“ е обявен конкурс за академичната длъжност „ доцент“ по Социална и икономическа география /география на промишлеността/. В законово предвидения срок, документи за участие в конкурса са подадени от един кандидат Гл .ас. д-р Пламен Георгиев Патрчанов. Кандидатът е представил общо 13 документа в заявление до Ректора на СУ“ Св. Климент Охридски“ за участие в конкурса. Катедрата е предложила състав на научното жури, прието от ФС на ГГФ и утвърдено от Ректора - заповед РД-38-506/24.07.2017 г., Спазени са изискванията на ЗРАСРБ и Правилника за приложението му и Правилника за условията е реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски“.

Данни за кандидата

Единственият кандидат в конкурса за доцент е **гл.ас.д-р Пламен Георгиев Патрчанов**. Пламен Георгиев Патрчанов е роден на 17 април 1964 г. в гр. Велинград. Завършва средно образование в родния си град през 1982 г. в ПГ “Васил Левски”.

- ✓ През периода 1985 – 1988 г. следва и завършва Учителския институт в гр. Смолян със специалност – история и география.
- ✓ От 1985 до 1993 г. е редовен студент в СУ “Св. Кл. Охридски”, Геолого-географски факултет – специалност География. Дипломира се в катедрата по География на населението и селищата.
- ✓ От 1992 до 1994 г. завършва 4-семестриален курс с квалификация по мениджмънт – профил “Териториално управление” към Свободния факултет на СУ “Св. Кл. Охридски. След завършване на висшето си образование работи като преподавател по география.

- ✓ От месец май 1994 г. след успешно издържан конкурсен изпит работи в Националния център по териториално развитие и жилищна политика към Министерство на регионалното развитие и благоустройството, последователно в направленията “Регионално развитие” и “Селищно развитие и селищна мрежа”, където участва активно в разработването на научно-изследователски и практико-приложни разработки с национален и регионален обхват.
- ✓ През 1995 г. спечелва конкурс за редовен асистент по Икономическа и социална география на България в СУ “Св. Кл. Охридски”. От 02.01.1996г. До момента работи като асистент, старши асистент и главен асистент в катедра “Социално-икономическа география” към Геолого-географски факултет.
- ✓ През юли 2015 г. защитава успешно дисертация на тема: „Интегрирано развитие на планинските райони – пространствени аспекти” и получава образователната и научна степен доктор по професионално направление 4.4. Науки за земята (Икономическа и социална география – Регионално и локално развитие).

Описание на научните трудове

За участие в конкурса д-р Патрачанов е представил списък с 50 публикации, от които две монографии, пет студии, петнадесет статии, двадесет и шест доклада, от които осем в чужбина и две публикации с научно-популярен характер.

Научната продукция на д-р Патрачанов може да се систематизира в няколко основни изследователски направления: ***Социално-икономическа география; Регионално и локално планиране и развитие; География на населението и селищата.***

В първото направление са включени една монография, 23 статии и доклади представени на национални и международни научни форуми и публикувани в авторитетни академични издания, пет от които в годишник на СУ. Ключово значение в научната продукция в това направление има монографичното изследване **Индустриално депресивни райони. ISBN 978-619- 90926-0-6. С. 2017. 182 с.** Изследвайки международния опит и базирайки се на конкретни методически подходи, принципи, критерии и показатели авторът прави успешен опит за идентифициране на индустриално-депресивните райони в България. По авторски алгоритъм е извършен регионален анализ на териториалните им ресурси в контекста на възможностите за тяхното икономическо реструктуриране. Дефинирани са основните групи проблеми на регионалното и локално развитие на тези проблемни райони в България. Изведени са основните принципи, приоритети и конкретни мерки на политиката за тяхното интегрирано пространствено развитие.

Д-р Патрачанов отделя специално внимание и работи много активно по въпросите на регионалното развитие и политика. Концентрира се върху идентификацията, организацията и управлението на различните неформални териториални образувания (планински, селски, индустриално-депресивни, периферни и централни райони), анализирайки техните потенциали, активно протичащи процеси и формулирайки политики за развитието им.

Във второто направление - Регионално и локално планиране и развитие, изследванията са насочени към изключително актуални проблеми на практиката като: диференциация на видовете проблемни райони в България и в отделни нейни региони; дефинирани са основни проблеми в пространственото развитие на различните териториални общности формулирани са основни направления на регионалната и локална политика за интегрирано развитие на видовете райони;

анализирани са основните етапи в планирането на локалното и регионално развитие. Обект на изследване са основно планински и селски райони.

В третото направление - География на населението и селищата, основните изследователски приоритети са свързани с проучване и анализ на генезиса и етногеографското развитие, демографските и социални процеси, селищната организация, стопанския профил и развитие на отделни населени места или общности от тях. Водещо място в това направление има монографичното изследване **Чепинският край - генезис и етногеографско развитие (комплексно регионално етногеографско изследване)** - второ издание. Изд. на д-во "ДИОС", ISBN 954-9405-56-8.

Според автора монографичното изследване има комплексен характер и е издържано в духа на едно комплексно антропогеографско проучване, което има регионален и локален пространствен обхват. Тематиката му е посветена на актуални въпроси, някои от които с дискуссионен характер, която придобива все по-голямо значение в динамичното развитие на етнорелигиозните процеси и тяхната пространствена проекция. Изследователският интерес на автора е породен от изострянето на редица етнически и религиозни проблеми и засилването на процесите на миграция на населението, най-вече по политически и икономически причини, които се превръщат в благоприятна среда за вътрешни и международни конфликти. Тяхното разрешаване става все по-трудно поради сложността на тяхното възникване и пространствено развитие.

Д-р Патрачанов участва като съавтор в две колективни издания: - Almanac Bulgaria 1999 - Regions in Bulgaria - Land and people; - Енциклопедия „Пазарджик и Пазарджишка община“.

В представения списък на цитати са забелязани 81 цитирания.

Трудовете на гл. ас. д-р Патрачанов са написани на добър научен език и се отличават с правилно използване на терминологичния апарат на географската теория и практика.

В заключение ще посоча, че научното творчество на гл. ас. д-р Патрачанов е доказателство за изграден и авторитетен изследовател в областта на Социално-икономическа география; Регионално и локално планиране и развитие; География на населението и селищата.

Учебна и преподавателска работа

В кариерното си развитие като преподавател д-р Патрачанов чете лекции и води семинарни занятия и практически упражнения, в бакалавърска степен на специалностите „География“, „Туризъм“, „История и география“, „География и Биология“, „Стопанско управление“ и магистърските програми „Развитие и управление на селските райони“, и „Регионално развитие и управление“ по 17 дисциплини като възложените му часове превишават изискуемата учебна натовареност. Основни дисциплини, по които води лекции и семинарни занятия са: Обща социално-икономическа география; Социално-икономическа среда за развитие на туризма; Социално-икономическа география на България; География на агробизнеса в България; География на промишлеността в България; Регионално управление на екологичната политика Регионално развитие; Регионален анализ на стопанството; Регионално развитие и местно самоуправление.

Самостоятелно и в съавторство разработва и въвежда в процеса на обучение учени програми по дисциплините, които преподава.

Ръководи и рецензира дипломни магистърски тези и курсови работи към магистърските програми на катедра „Социално-икономическа география“ и „Регионално развитие и политика“ към Геолого-географски факултет.

Съществена роля в учебната и педагогическата му работа заема организацията и провеждането на ежегодни учебни практики със студентите от първи курс в специалност „Туризъм“ на Геолого-географски факултет, по дисциплините „Социално-икономическа среда за развитие на туризма – I и II част. През периода 20.01.2000г. до 15.06.2002г. преподава в ЮЗУ „Неофит Рилски“ – Благоевград,

През периода 2007-2017 г. участва активно в разработването и успешното реализиране, на 13 научни проекта на национална и регионална тематика към Фонд Научни изследвания към СУ „Св. Климент Охридски“, като ръководител на два от тях, ключов експерт и член на екипа (виж приложения списък).

През 2012-2013 г. участва като експерт-методист в два проекта на МОМН: - За по-качествено образование, Дейност 3.3. Изготвяне на учебни програми за ПП по учебния предмет „География и икономика“; - За по-качествено образование, Дейност 2.4. Изработване на учебни програми за прогимназиален етап по учебния предмет „География и икономика“, финансирани по ОП "Развитие на човешките ресурси" BG051PO001-3.1.04.

През 2013-2014 г. участва като обучител в проект на МОН - Обучение на педагогически специалисти за формиране на знания, умения и компетентности за оценяване на учениците, финансиран по ОП "Развитие на човешките ресурси" BG051PO001-3.1.03-0001.

В обществената си дейност работи активно като председател на Училищното настоятелство на ОУ „Неофит Рилски“ гр. Дупница. Участва като жури на ученически състезания и конкурси в СОУ „Св. Св. Кирил и Методий“ гр. Велинград. В отношенията си с колегите д-р Патрачанов е внимателен и коректен.

През март 2017 година е избран за член на редакционната колегия на Годишник на СУ "Св. Климент Охридски", Геолого-географски факултет, Книга 2 – География.

От април 2017 година е член на научния борд и официален рецензент на редакционния екип на "Journal of Settlements and Spatial Planning of Centre for Research on Settlements and Urbanism to Babeş-Bolyai University" Faculty of Geography, Department of Human Geography and Tourism in Cluj-Napoca, Romania.

Научни приноси

Считам, че представената авторска справка за научните приноси на кандидата отразява и съвпада с резултатите от публикуваните трудове. Освен това по тематика, възприета и използвана методология в представените изследвания, по съдържание и получени резултати, научното творчество на кандидата за „Доцент“ отговарят на обявения конкурс и професионално направление. Важно е да се отбележи, че над 80% от трудовете на кандидата са негово самостоятелно творческо дело. В научната продукция на Гл. ас. д-р Патрачанов се открояват следните по-значими **научни и научно-приложни приноси**:

- ✓ извършен е регионален и локален анализ на секторната организация на стопанството в страната;
- ✓ изяснено е влиянието на ресурси и процеси за социално-икономическото развитие на пространството на локално, регионално (в т.ч. национално) и глобално равнище;
- ✓ извършен е анализ на концептуални и методически подходи, понятиен и терминологичен апарат при идентификацията на неформални пространствени образувания;
- ✓ направена е диференциация на видовете проблемни райони в България и в отделни нейни региони; дефинирани са основни проблеми в пространственото развитие на различните териториални общности;

- ✓ формулирани са основни направления на регионалната и локална политика за интегрирано развитие на видовете райони;
- ✓ анализирани са основните етапи в планирането на локалното и регионално развитие;
- ✓ проучен и анализиран е генезиса и етногеографското развитие, демографските и социални процеси, селищната организация на различни йерархични нива;
- ✓ Изследвано е развитието и стопанския профил на отделни населени места или общности от тях;

Заклучение

Анализът на публикационната и преподавателска дейност на гл. ас. *Пламен Георгиев Патарчанов* показва, че той има достатъчно по обем и тематика научна продукция, преподавателски опит и осигурена учебна натовареност. Значителен е и опитът в практиката. Отговаря на императивното изискване да притежава ОНС „Доктор“ и публикуван монографичен труд. Всичко това е в пълно съответствие с изискванията на Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности във СУ „Св. Климент Охридски“.

Убедено предлагам на Уважаемото научно жури да присъди академичната длъжност „Доцент“ на гл. ас. д-р Пламен Георгиев Патарчанов, Област на висше образование: 4 Природни науки, математика и информатика; Професионално направление: 4.4. Науки за земята /Социална и икономическа география - география на промишлеността/.

Гр. Велико Търново

проф. д-р Иван Марков

28.10. 2017 г.